

EPAs- ECONOMISCHE PARTNERSCHAPSOVEREENKOMSTEN

Het is belangrijk te weten dat de Economische Partnerschapsovereenkomst (EPA) niet de gehele Cotonou overeenkomst vervangt maar slechts het handelsgedeelte.

De Cotonou overeenkomst was gesloten in het jaar 2000 en beslaat drie gebieden van partnerschap te weten tussen de ACP en EU landen:

- ontwikkelingsfinanciering
- handel en economische samenwerking
- culturele , sociale en regionale samenwerking

De Cotonou overeenkomst loopt af in het jaar 2020. De EU en ACP landen zullen dan nagaan of er een verlenging hiervan zal plaatsvinden of een vervanging van deze overeenkomst.

Begin 2000, hebben de ACP en EU landen besloten om het handelsgedeelte van de Cotonou overeenkomst te vervangen door een nieuwe regeling die conform de WTO regels (World Trade Organization) is. Deze nieuwe handelsregeling, genaamd de Economische Partnerschapsovereenkomst (EPA), is per 1 januari 2008 ingegaan.

Eind 2007 werden er verschillende EPA's getekend tussen de Europese Unie en de ACP-landen:

1. Slechts één volledige EPA, namelijk met onze regio, CARIFORUM
2. 20 gedeeltelijke EPA's met individuele landen, 18 van Afrika en 2 van de Pacific (Fiji en Papua New Guinea).

CARIFORUM landen zullen de importen uit de EU landen liberaliseren met een transitie periode van 15 jaren, terwijl voor de sensitive products (gevoelige producten) een periode van 25 jaren en meer wordt uitgetrokken. Producten die al invoerrechten vrij binnenkwamen zijn als eerste geliberaliseerd. Er zijn geen committeringen gemaakt voor wat betreft markttoegang voor overheidsaanbestedingen. Dit houdt in dat de EPA, EU bedrijven niet toelaat te tenderen voor overheidscontracten van CARIFORUM overheden.

Ook hoeven CARIFORUM landen binnenlandse subsidies niet af te schaffen.

Met 42 ACP-landen werd dus geen EPA getekend, 29 Afrikaanse- en 13 Pacific-landen.

In figuur 1 wordt een overzicht gegeven van de complexiteit van de EPA –CARIFORUM onderhandelingen.

Figuur 1 geeft een overzicht van de landen die betrokken zijn bij de CARIFORUM –EPA onderhandelingen. De complexiteit waarmee de landen betrokken zijn bij de verschillende onderhandelingen wordt bovenstaand weergegeven. De kleine eilanden binnen de CARICOM zijn ook nog vertegenwoordigd in de OECS- Organization of Eastern Caribbean States, waarbij zij verschillende faciliteiten genieten van de CARICOM. Suriname behoort samen met Barbados, Trinidad & Tobago, Jamaica , Belize en Guyana tot de CSME- Caribbean Single Market & Economy. In januari 2006 zijn wij toegetreden tot de CSME. De CARICOM landen en de Dominicaanse Republiek zijn betrokken geweest bij de CARIFORUM onderhandelingen om te komen tot het ondertekenen van de EPA- Economische Partnerschap Overeenkomst.

De EPA onderhandelingen zijn gebaseerd op het ondersteunen en versterken het regionale integratie

proces en de mogelijkheid van markttoegang voor CARIFORUM exporten naar de EU te bevorderen.

De onderhandelingen zijn als volgt verlopen:

1. Op basis van reciprociteit van de overeenkomst, maar elk land heeft een lijst van goederen waarvoor wel invoerrechten betaald moeten worden.
2. EPAs zijn WTO compatible, dus volgens de regels van de WTO
3. EPAs zijn onderhandeld met de CARIFORUM en geen CARICOM
4. EPAs hebben geen eind datum.

De economieën van de CARIFORUM landen zijn heel weinig gediversifieerd. Agrarische producten dragen bij aan 11% van de regionale BBP (Bruto Binnenlands Products); industriële activiteiten voor 24% en de dienstensector voor 64,5% van het regionale BBP. De Verenigde Staten van Amerika (USA) is nog steeds de grootste handelspartner van de regio. 54,6% van de regio's exporten gaan naar de USA en 38% van de regio's importen komt uit de USA. De EU is de tweede grootste handelspartner van de regio. 11,2% van de regio's exporten gaan naar de EU en 5,8 % van de importen komt uit de EU.

EPAs biedt de regio en met name Suriname ook mogelijkheden zoals het invoerrechten vrij exporteren van goederen naar de EU. Om naar de EU markt te kunnen exporteren gelden wel certificeringvoorwaarden (standaarden) waaraan bedrijven moeten voldoen. Daarentegen staat ook dat de EU landen invoerrechten vrij hun producten kunnen afzetten op de Surinaamse en de rest van de CARICOM landen. Veelal zijn de agrarische producten van de EU landen zwaar gesubsidieerd dat ertoe leidt dat de lokale producten in deze branche oneerlijke concurrentie ondervinden. De overheden in zowel de CARIFORUM en de EU landen hebben een lijst per land vastgesteld voor producten die worden aangemerkt als gevoelig "highly sensitive", deze producten mogen niet invoerrechtvrij het land binnen komen, teneinde de sector de kans te geven zich verder te versterken.

De handel naar Europa is voor 100% vrij gesteld, uitzondering zijn suiker; rijst en bananen, waarvan de vrije quota inmiddels verhoogd is.

Deze producten zullen per 01-01-2011 vrij naar de EU kunnen worden uitgevoerd, t.a.v. de services is dit gesteld op 94%, terwijl dit voor de EU naar de Caricom 75% bedraagt.

Tijdens een EPA conferentie over services in maart 2008, waaraan de heer R. van Essen, directeur van de VSB deelnam beveelt hij het volgende aan:

- 1) Op de eilanden zijn er business coalition industries opgericht, waarbij de Overheid en de Private Sector samen de totale handel en services sector gaan ordenen en stimuleren (Dit zijn kabinetsbesluiten geweest).

Hierbij komen aan de orde:

- welke bedrijven zijn er voor de commodity handel en wat moet gebeuren;
- flexibility en elasticiteit in de besluitvorming en wetgeving;
- handelspartnerschap voor permanente ontwikkeling;
- mechanismen voor instituten;
- geschillen oplossen – actieve rol voor de private sector;
- capacity en skills building;
- national accreditatie body (contractual service suppliers);
- market access naar de EU is een lange weg en blijft in feite moeilijk haalbaar.

2) Voor de private sector:

- wat zit er voor ons in de EPA, de rol van de Private Sector eindigt niet nu de EPA getekend is.
Focus op:
- bevorderen market research
- services alleen op de niche market
- service sector identificeren en focussen op competenties, deze moeten opgebouwd/ ontwikkeld worden
- verbeteren van de technologie (concurrentie-vermogen).

3) De Private Sector zal samen met de Overheid een Suriname Business Coalition Industries moeten opzetten, teneinde de mogelijkheden en de uitdagingen die de EPA-overeenkomst biedt volledig tot zijn recht te doen komen. Het Suriname Business Forum / Suriname Business Center zal in de eerste instantie deze rol op zich moeten nemen.